

Čtení na pokračování,
Část třicátá osmá:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století

Kapitola XXX/3 ... pokračování

Nektarios se posadil, aby napsal další dopis dívkám na Aegině.

Slyšel jsem, že vás navštívilo pokušení a že jste byly vzrušené a zoufalé. Běda vám, pokud tak snadno upadnete do zoufalství nad pokušením. Pokud neodoláte pokušení, nedosáhnete úrovně dokonalosti, po níž toužíte. Myslete stále na to, že Pán je s vámi, a proto budete schopny vydržet jakékoli pokušení, které na vás dopadne. Zpíváte každý den ‚Pán je s námi‘, ale myslím, že zcela nechápete, co vlastně zpíváte. Čtěte to znovu, pomalu a s takovou myslí, abyste to plně pochopily, a ujišťuji vás, že to vašemu srdci přinese pokoj. Vězte, že úsilí nepřítelů to nezabrání bojovat proti vám, ale když budete zpívat ‚Pán je s námi‘, nemáte se čeho bát. Buďte silné, neboť Bůh je s vámi, a pokud vydržíte až do konce, vaše jména budou zapsána v ‚Knize života‘. Doufám, že uslyším o tom, že vás navštívila Boží milost, a že vaše srdce byla utěšena.

Se svolením metropolitů bylo nakonec Nektariovi dovoleno, aby z dívek udělal monašky. Chrysanthi přijala nové jméno Xenie, Kateřina se stala Kassiani, Angelliki Akakií, Eleni Elisabethou a Marie obdržela jméno Syngletiki. Nektarios byl spokojený, i když bylo sesterstvo skromné, v každém případě to byl vroucí dar díkůvzdání Hospodinu.

Vdova Marigo Kalavri splnila svůj darovací slib. Prodala rodový pozemek a darovala výnosy. Za tyto peníze byly postaveny dvě místnosti napravo od malého Chrámu životodárného pramene. Nyní, kdykoliv byl Nektarios schopen navštívit konvent, měl místo, kde mohl strávit noc bez pocitu, že by někoho obtěžoval. Zůstával však navždy dlužníkem laskavé pohostinnosti Jana Semantise a paní Chrysi Paulineri, u nichž dříve pobýval. Navždycky je vzpomínal ve svých modlitbách.

Značný počet Nektariových rukopisů už bylo vytištěno, dáno do oběhu, stalo se námětem diskusí teologů a bylo navždy umístěno do monastýrů i domácích knihoven. Sláva Bohu. Používal jazyk, který byl nově ustanovenou verzí moderní řečtiny, která se tehdy nazývala *Katharevousa*. Používali ji novináři i jiní vzdělaní lidé. Nepoužíval běžnou hovorovou řeč lidí, protože měl strach, aby ho nepochopili špatně, což tehdy bylo běžné. Nicméně, byl zvyklý tímto jazykem psát, a téměř dokonale jej zvládal ústně. Tímto druhem jazyka se

byl schopen přizpůsobit učeným duchovním a mnichům, jimž byly jeho práce určeny. Pro lid byla jeho kázání. Každý duchovní s nějakým vzděláním byl schopen tyto knihy číst a nalézat materiál pro kázání.

Zůstalo jen několik kopií následujících Nektariových prací: Křesťanská etika (Christian Ethics), Svaté katechese (Holy catechesis), Historie evangelií aneb shoda evangelií (Evangelical History or Harmony of the Gospels), a kratší studie O Matce Boží, přesvaté Bohorodici, vždy panně Marii (On the Mother of the Lord, the Most Holy Theotocos and Ever Virgin Mary), Boží svatí (Saints of God), O tajemství eucharistie (On the Mystery of Holy Eucharist) a Zaměřeno na pokání a zpověď (Concerning on Repentance and Confession). Kniha, která byla takřka úplně vyprodána, byla podrobná studie: Nesmrtelnost duše (The Immortality of the Soul). Tato kniha nejenže pokryla náklady na tisk, ale přinesla dokonce nějaký zisk. Dodneška je vyhledávána některými teology a duchovními.

V oběhu byl rovněž známý Výbor z Bohem inspirovaných svatých psaní (Digest of the God inspired Holy writings) mnicha Antiocha z Galatie a kláštera sv. Sávy. Mezi jejich duši zachraňující stránky byly vytištěny jako záchranáři ztroskotaných lodí kapitoly o modlitbě a vyznání hříchů. Na vnější obálce Nektarios poznamenal, že to „bylo vydáno Nektariem Kephalas, děkanem Církevní školy Rizarioských k mravnímu prospěchu křesťanů“. Nektarios netušil, jaký byl jeho účet u pana Paraskeva Leonise, jeho tiskaře. Všechno, co věděl, bylo, že cokoliv vydělal, okamžitě předal Costasi Sakkopoulosovi, a Costas se staral o jeho účty u tiskaře. Boží milost působila, že všechny z Nektariových psaných pokusů kolovaly a šířily Boží slovo. Naštěstí nezůstala ukryta někde v zásuvce, aby byla možná jednou získána příští generací.

Mezitím Nektaria stále vyhledávali ti, kdo potřebovali almužnu, a jejich počet stále rostl, stejně jako těch, kdo navštěvovali Nektariova kázání a liturgie. S drobnými obměnami byl Nektarios schopen uspokojit tyto „profesionální“ žebračky. Costas s tím nesouhlasil, i když se snažil seč mohl, aby to tak nebylo. Pamatoval si noc, kdy komusi dali poslední peníze, které měli, a že se téměř okamžitě objevila práce, která jim mnohonásobně peníze vrátila. Připomínal si Nektariova slova: „Drahý Costasi, možná nám nic nezůstane, ale Bůh nikoho nepřivádí ke strádání. On rozhoduje a my dostáváme. Nikdy neztrácej víru.“

Jednoho dne přišel Nektaria navštívit nějaký nuzný muž. Byl vysoký a jeho kůže byla strašně nažloutlá. Ve svých třesoucích se rukou nesl recept.

„Vaše Eminence,“ šeptal. „Právě mě přes ulici propustili.“

„Myslíte z nemocnice Evangelismos.“

„Ano.“

„Co potřebujete?“

„Jsem obchodník ve stavebnictví, a doktoři mi doporučili, abych dva týdny nepracoval. Taky mi dali recept se všemi druhy léků, ale nemám peníze na to, abych zaplatil. Pokud mi nebudete moct pomoci, úplně uchřadnu.“

Nektarios poslal hned pro Costase, ale tentokrát neměli vůbec nic. Všechno, co dali dohromady za posledních 18 dní, dali nakladateli. Nektarios s Costasem se na sebe tiše podívali.

„Hm ... no, mám balík spodního prádla, který jsem dostal jako dar z Egypta,“ řekl Nektarios. Požádal Costase, aby to oznámil paní Anastazii, ženě, která uklízela a prala.

„Paní Anastázie,“ řekl jí Nektarios, když přišla, „přineste prosím ten balík spodního prádla na převlečení, který přišel z Egypta“.

„Pročpak, Vaše Eminence?“

„Je nutné nabídnout jej tady našemu bratrovi.“

„Ale Vy nemáte žádné jiné spodní prádlo na výměnu.“

„To nevadí, to není důležité.“

Shrbená stará žena odešla a brblala si pro sebe. Za několik minut byla zpátky s balíkem. Nektarios jej předal bledému návštěvníkovi. „Pozorně poslouvej, můj bratře. Tento balík obsahuje nové spodní prádlo. Vezmi jej na bleší trh do Monasteraki. S penězi, které Ti za něj nabídnou, si budeš moci koupit léky, které potřebuješ a také budeš schopen přežít následující dva týdny. Teď jdi s Božím požehnáním.“

Bledý, neduživý muž byl pohnut. S obtížemi se pokusil pokleknout a políbit lem Nektariova podřízníku. Potom si vzal balík a odešel s velkým děkováním.

KAPITOLA XXXI/3

Studenti u Rizarioských se začali chovat tak, jako by měli předtuchu, že je Nektraios brzy opustí, jako by věděli, že bude nucen nakonec učení vzdát. Cítili k němu velkou lásku a oddanost. Kdykoliv začal s vyučováním o pastorální péči, o liturgii, nebo o svatém katechismu, studenti seděli tiše a nehnutě s plnou pozorností k výuce a osobě, která je učila. Cítili, že před nimi stojí někdo zvláštní, někdo svatý. Jeho slova byla jako kapky rosy na panenské poušti, jako pokropení jejich duší myrem. Další členové fakulty jako Zikos Rosis, George Dervos a Anastasios Kyriakos stáli bez hnutí, když procházel kolem. Uplynuly dva roky od doby, kdy naposledy musel dělat pokání pústem za uličnictví studentů. Dokonce i členové výboru se vůči němu začali chovat zdvořile. Nikdo už na něj nepohlížel stejným způsobem. Už nebyl považován za pouhého placeného služebníka školy.

Jeho osobnost začala působit na každého. Měl prosté vystupování a radostnou a nezáludnou povahu. Jeho srdce bylo čisté a otevřené všem. Jeho

gesta a řeč byly pokorné. Stal se natolik respektovaným, že o něm každý mluvil s nadšením a když byl poblíž, stáli všichni v pozornosti.

Mnoho z Nektariových studentů bylo vysvěceno na kněze. Některé z nich dokonce osobně vysvětil, což pro něj bylo obrovským zdrojem štěstí, neboť věděl, že to otevřelo zářící cestu vedoucí k branám nebeského království. Pravoslavný duchovní měl výsadnější postavení než archandělé, protože pokornému duchovnímu bylo dovoleno zapůjčit ruce Bohu během konání nekrvavé oběti, Eucharistie. Dokonce ani po smrti nepřestane konat toto velké tajemství u nebeského oltáře spolu s vybranými dušemi všech nejrůznějších ras a národností, před obětovaným beránkem, Synem živého Boha. Pravoslavný kněz je osobou, která se účastní vznešené oběti Boží; je to dobrovolná oběť člověka, která se přibližuje oběti Boží.

Jeden z kněží, které Nektarios nedávno vysvětil, se stal ‚duchovně vonící květinou‘. Mohl tak nabídnout překrásný důkaz v Boží prospěch učenému vědci z Evropy, který se podívoval nad tím, jak někdo může cítit nebo vidět Boží přítomnost, když dělá důležité rozhodnutí nebo bere kříž a vyhýbá se lákadlům světa. Nový kněz několika slovy rozvedl ‚skryté‘ tajemství. Řekl mu několik slov z prvního listu sv. Apoštola Jana: ‚Kdo Ho neviděl, nemůže Ho znát‘ (Jan 9:3,6). Řekl mu rovněž, aby opustil vášně, které ho trápí a pokořil se před ostatními, aby dovolil své duši vrátit se do nevinných dětských let. Potom bude moci porozumět tomu, že vstupuje do předsíně, kde ho čeká důležitá zkušenost, zkušenost, která ho ponoří do zářivé a nezničitelné naděje.

Nektarios nyní žil v čase očekávání a změn. Vzal si na starost některé rodinné záležitosti; Prodal rodinný dům v Sylivrii, aby zaplatil dluhy své požehnané, zesnulé matky, a dohlédl na to, aby se jeho synovcům dostala pomoc jakýmkoliv způsobem to bude možné. Přes to všechno, zůstávala jeho mysl oddaná ubohým sestřím na Aegině, které byly pod jeho otcovskou záštitou.

„Pane,“ modlil se znovu ve svých nočních modlitbách, „pomoz mi, abych Ti dal alespoň několik málo nevinných, bezelstných a čistých duší. Asi nejsem hoden vést metropolii či diecézi, a jako učitel nevím, jak porostou semena, která jsem zasadil do srdcí a myslí mých studentů.“